

Materiály k dílnám čtení z praxe čtenářských klubů

ÚVOD:

Milí kluboví vedoucí,

otevíráte stránky sborníku o čtení přímo v klubech, jak nazýváme jeden ze tří pilířů, na kterých stojí fungování každého opravdového čtenářského klubu. Ten doplňují do stability další dva: hovory o četbě a volný přístup ke knihám, které si děti a mládež z klubu rovněž odnášejí domů. Tři jednoduché činnosti, které je možné donekonečna opakovat, aniž se omrzí. Stálou svěžest do nich vnáší proměnlivost knih a našich čtenářských zážitků s nimi. Přesto je dobré pečlivě dohlížet i na funkční mechanismy a udržovat je v chodu občasnou inovací. Věříme, že náš sborníček inspirací do dílen čtení může být jednou z cest ke čtení, které bude v klubech děti bavit a budou ho na každé schůzce čekat, a dokonce vyžadovat (jak to nyní po ne vždy snadných začátcích běžně zažíváme my). Tři jihočeské kluby pro Vás popsaly dílny čtení, které na jejich schůzkách reálně proběhly a které si vedoucí pro děti připravili, přestože se občas inspirovali i jinde. V každém z těchto klubů dílny čtení probíhají pravidelně, i když trochu jinak. I přes jasné definování tří pilířů jako základu každé klubové schůzky existuje totiž velký prostor pro variabilitu, a tím pro autenticitu jejich provedení. Ve sborníčku najdete několik řádků, ve kterých vám vedoucí představují svůj klub i přístup k dílnám čtení, v kontextu s tím pak můžete číst i jejich inspirace jako realizaci jejich autentického přístupu ke čtení přímo v klubech. Záměrem naší publikace je jedno jediné, nechat přetavit naše inspirace ve Vaši autentickou realizaci: přijměte – přetvořte – realizujte – a čtěte si přímo v klubu podle sebe a s radostí.

Hodně radosti ze čtení Vám i členům Vašich klubů přeje

tým Čtenářských klubů pro 2. stupeň ZŠ

OBSAH

Úvod

Dílky čtení ZŠ Záhoří.....	4
Dílky čtení ZŠ Šobra Písek.....	14
Dílky čtení ZŠ J. K. Tyla Písek.....	25
Příloha - pracovní listy k dílnám čtení.....	45

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Projekt „Školní čtenářské kluby na 2. st. ZŠ“ je podpořen prostřednictvím Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání Evropskými strukturálními a investičními fondy a státním rozpočtem České republiky, registrační číslo CZ.02.3.61/0.0/0.0/16_012/0000589.

DÍLNY ČTENÍ

ZŠ Záhoří

ČTENÁŘSKÝ KLUB PUSHEEN ZÁHOŘÍ

Pusheen? Co to...? Vysvětlení je naprosto jednoduché! Ve většině klubových knihovniček – samozřejmě i v té naší – najdete knížku Pusheen. Já košíška. Název zní nezvykle, zvláště to šišlavé slovo. Ale knížka Claire Beltonové uchvátila už na začátku projektu celý náš klub. Na počest kočky Pusheen si děti náš klub pojmenovaly. I když z původních deseti členů, kteří klub „rozjízдили“, chodí tři, ostatní tento název plně respektují a kočka Pusheen nás klubem stále provází – jako dekorace různých materiálů (čtenářská mapa, pravidla klubu) nebo jako plyšový maskot, nejčastěji sloužící jako polštářek.

Pravidelně se každou středu už třetím rokem scházíme v žákovské knihovně. V tomto roce se počet dětí ustálil na 14 členech – což je skutečně strop! V loňském roce se nás scházelo i 20. V menším počtu se nám daří práce mnohem lépe. I když nám občas dělá problém dodržovat základní pravidla (především to, že mluví jen jeden! - některé členky jsou docela „kecky“), je nám v klubu pěkně. Nálada všech je jak na houpačce v návaznosti na výkyvy počasí či změny ročních období, události ve škole či hádky ve třídě... Daří se nám to ale ustát! V počátcích plánování klubových setkání jsme se hodně inspirovaly již vytvořenými materiály. Mnohdy jsem ty, které sloužily k písemnému záznamu, upravovala pro potřeby našeho klubu. Postupně mě napadaly další možnosti, co by šlo graficky ztvárnit, aby to pomohlo dětem k záznamu při jejich četbě v rámci čtenářské dílny. V prvním roce klubu jsme pracovní listy (jinak také záznamové listy či grafické organizéry) využívaly docela často (přibližně na 1–2 kluby ze 4). Při dlouhodobějším nezájmu dětí, někdy až odmítání zapisování jsme s tehdejší kolegyní zvažovaly, zda je nutné tyto materiály využívat. Děti jako důvod nezájmu uváděly „neustálé vyplňování nějakých papírů během výuky“, ať už šlo o materiály patřící přímo do vyučovacích hodin, či nejrůznější dotazníky. V klubu už se jim nechce psát, chtějí si číst a pak povídat. S odkazem na jeden z pilířů dílen čtení, jímž je povídání dětí o knize, kterou čtou, jsme usoudily, že to nutné není a prioritní je pro nás to, aby děti četly a pak své poznatky sdílely s ostatními. Využití listů máme tedy založené na dobrovolnosti. Někteří totiž po této možnosti sáhli – a sahají dosud. Jsou to ti, kteří potřebují podklad pro následné sdílení. Nebo jen pro to, aby si vyplněný list založili do svých desek.

Dnes, když fungují čtenářské kluby už třetím rokem, velice často slyšíme věty typu: Kdy už si budeme číst svoje knížky? A můžeme číst celý klub? Nééé, 20 minut je málo, já chci číst aspoň půl hodiny. A stále také: A musíme si něco psát?

Možnost písemného záznamu nabízíme dětem nejčastěji během minilekcí či lekcí, kdy pracují ve skupinách. Když si čte každý sám, drží si v mysli to, o čem bude následně mluvit. Při práci ve skupinách může právě toto činit problém – názory se různí, nemusím si pamatovat to, co řekl ten druhý, třeba ani moc neposlouchám... V tuto chvíli bývá sepsání myšlenek a výstupů přijato kladně. Vzhledem k vyššímu počtu dětí v klubu (zapsaných máme letos 14 dětí) zařazujeme skupinovou práci častěji než dříve. Poznaly jsme, že některým dětem menší skupina vyhovuje a mají možnost se otevřít, mluvit s větší jistotou než před celou „třídou“.

Schůdnou variantou písemného záznamu souvisejícího se čtenými knihami je čtvrtka velkého formátu, kam si zaznamenáváme klubovou čtenářskou výzvu nazvanou Pusheen challenge 2019. Oproti loňskému roku je plnění výzvy kolektivní a omezené na první pololetí – dva členové v červnu totiž vycházejí ze školy. Dalším hmatatelným a viditelným výstupem, který slouží celému klubu, je mapa světa, do níž zapichujeme vlaječky na místa, kde se naše příběhy odehrávají. Na tyto dvě aktivity jsme v úvodu roku zacílily celé klubové setkání. Nyní se už prolínají průběhem všech klubů – buď si vzpomenou samy děti, že by chtěly něco zaznamenat, nebo je vyzveme my, zda nechtějí něco skrze tyto dvě činnosti doporučit.

Lucie Lazecká
Markéta Tíchová
Milada Radostová

POSTAVA

15. 3. 2017

Hlavní hrdina – Co se mi na něm (ne)líbí + PL

Cíle setkání:

- Žáci dovedou v textu **vyhledat a zapsat kladné a záporné vlastnosti či názory hlavního hrdiny knihy** (uvědomění si ambivalentnosti vlastností, pocitů, názorů). Pro jednu z uvedených negativních vlastností **navrhnou vhodné řešení** nápravy. Po vzájemném představení hrdinů „obhájí“, proč by si hlavního hrdinu své knihy ne/vybrali za kamaráda.

Cíl setkání formulovaný tak, jak bychom ho řekli dětem:

- Do pracovního listu si zaznamenáme, **jaké nacházíme u hlavního hrdiny naší knížky kladné a záporné vlastnosti**. Pro jednu z těchto špatných vlastností **se pokusíme vymyslet řešení**, nápravu. Vzájemně si hrdiny představíme a povíme si, zda se hrdina podobá našemu kamarádovi, jestli bychom s ním (tím „vlastním“ hrdinou) kamarádili a proč.

Všichni hodnotíme lidi v našem okolí. Něco se nám na nich líbí, něco se nám nelíbí. Představme si, že hlavní hrdina knížky, kterou právě každý z nás čte, je jedním z lidí, které potkáváme a nějakým způsobem je kladně či záporně hodnotíme. *Jaké existují vlastnosti?* (zápis na barevné papíry)

Jaké kategorie vlastností jsou?

Kdo určuje, co je špatné a co dobré?

Jakého znáte člověka, který má zároveň vlastnost X a Y?

Z vlastností sestavíme od hlavy k patě 2–3 panáky vlastností. Nejdůležitější je hlava.

Jaké máme my sami vlastnosti? (otázka k přemýšlení)

Koho máš rád/a a zároveň tě štve?

Jak je možné ty špatné vlastnosti či názory člověka napravit?

Budeme se věnovat vlastnostem dobrým i špatným a po dočtení je zaznamenáme do pracovního listu. Děti s listem seznámíme.

Vlastní čtení:

Po četbě zaznamenáváme do pracovního listu kladné a záporné vlastnosti/názory hlavního hrdiny knihy, kterou právě čteme. Po splnění základního úkolu vyberou žáci jednu z negativních vlastností (názorů) a uvedou její možné

napravení.

Děti vytvoří skupiny dle společných znaků svých postav. *Najdi dalšího čtenáře, jehož postava je podobná tvé postavě. Své poznatky představí děti dle skupin. Co vás spojuje?*

Následné otázky k diskusi:

Chtěl/a bych se s ním v opravdovém životě kamarádit?

Proč ano/ne?

Jakého hrdinu bys přirovnal/a ke svému kamarádovi/své kamarádce?

24. 1. 2018

Vysvědčení hlavního hrdiny

+ PL

Cíle setkání:

- Děti po pozorném čtení oznámují jednu z hlavních postav čtené knihy a uvedou důvody, proč tak učinily.

Cíl setkání formulovaný tak, jak bychom ho řekli dětem:

- Blíží se vysvědčení. Dnes je pedagogická rada, kde se rozhodne o vašich známkách. Pojdme si také trochu zahrát na učitele a oznámujme naše knižní hrdiny. Jelikož nejsou ve škole, oznámujeme jejich působení v běžném životě, zde tedy v příběhu.

Otázky k diskusi: (dbát na to, aby se diskuse nestočila nechtěným směrem – posměšky ad.)

- ? *Co se známkuje ve škole?*
- ? *Dá učitelům známkování práci? Jak moc velkou? (časově)*
- ? *Co jiného můžeme hodnotit než jen znalosti v předmětech nebo chování ve škole?*
- ? *Hodnotíte se mezi sebou? Hodnotíte další kamarády?*
- ? *Co hodnotíte u ostatních?*

Seznámení se záznamovým archem – jak postupujeme:

- *Společně vybereme „předměty“, oblasti, které budeme u našich hrdinů hodnotit. (chování, vztah k ostatním lidem, pracovitost v práci/ve škole, vzhled J ad.)*
- ? *Co budeme hodnotit? Vybereme alespoň 3 „předměty“!*

Občanský průkaz + PL

Cíle setkání:

- Děti se soustředí na hlavní postavu a její specifika.
- Děti poznávají prostřednictvím zápisků ostatních dětí postavy v dalších knihách.

Cíl setkání formulovaný tak, jak bychom ho řekli dětem:

- Dnes se budeme věnovat hlavní postavě a zkusíme jí vytvořit občanský průkaz.

Jaké údaje jsou uvedené na občanském průkazu?

Rozdám dětem kartičky (občanské průkazy), do kterých si vyplní informace o někom druhém z klubu (na papírky napíšeme jména všech přítomných a budeme si losovat J). Nejprve se pokusí co nejvíce informací vyplnit samy, ale následně se mohou dotyčného zeptat. Uvědomí si tak lépe, na co se mají u postavy soustředit, jak si ji představují. Jak mají hledat odpovědi na své otázky.

Inspirace:

Grafický organizér Průkaz, s. 53 (HUBÁLKOVÁ, R., ŠAFRÁNKOVÁ, K. *Záznamy z četby pomocí grafických organizérů pro žáky 5.–9. tříd. Postava.* 86 s. ISBN 978-80-905978-1-5.)

Aktualizace:

Využití menších papírů s natištěným Občanským průkazem pro zjišťování informací o jiné osobě ze čtenářského klubu – v rámci minilekce.

17. 10. 2018

Vztahy

Cíle setkání:

- Děti se soustředí na postavy v knize a pojmenují vztahy mezi nimi.

Cíl setkání formulovaný tak, jak bychom ho řekli dětem:

- Dnešním tématem jsou postavy a vztahy mezi nimi. Při minilekci si zkusíme navrhnout příběhy ke kartám Růžové historky. Ve svých knížkách se budeme soustředit na naše postavy a vztahy mezi nimi (děti–rodiče, sourozenci, kamarádi, dítě–učitel apod.).

Zaměříme se na postavy v naší knížce a snažíme se pojmenovat, jaké vztahy mezi nimi jsou. Druh (sourozenci, kamarádi, partneři apod.) a naladění (kladné, záporné, agresivní apod.). Děti budou mít k dispozici papíry k záznamům.

PROSTŘEDÍ

22. 3. 2017

Kufr – balení kufru do příběhu čtené knihy + PL

Cíle setkání:

- Žáci **se vcítí do hrdiny** čtené knihy a **dovedou zvolit, co je nutné pro „přežití“** v příběhu. Uvědomí si vážnost situace a předměty volí s rozmyslem. Vše zaznamenají do pracovního listu.

Cíl setkání formulovaný tak, jak bychom ho řekli dětem:

- Dnes si představíme, že bychom se mohli dostat do knihy, kterou právě čteme. Naším úkolem bude **sbalit si kufr**. Musíme si ale **dobře rozmyslet, co vše bude potřebné** právě pro náš příběh.

Příchod s kufrem, ve kterém je lupa, konzerva a lak na nehty.

Kam bych mohla s takhle sbaleným kufrem odjet?

K čemu ty věci mohu potřebovat?

Co dalšího bychom si mohli na takové místo sbalit? Bez čeho se tam neobejdeme?

POZOR! Máte jeden kufr, kam se musí vše vejít – takže vše, co do kufru navrhnete, si musíte obhájit, aby s tou danou věcí ostatní souhlasili.

Děti na připravené papíry napíší schválené věci – poté papír vloží do kufru.

Seznámení s pracovním listem.

Vlastní čtení:

Po četbě zaznamenáme do pracovního listu předměty, které bychom si vzali s sebou do příběhu čtené knihy. Vybereme jeden z předmětů a uvedeme, proč bychom si vzali právě tento. (Nebudeme uvádět např. boty, abych nechodil/a bos/a, ALE pevné šněrovací boty, abych byl/a připraven/a na vysokohorskou túru apod.)

Cestovní kancelář Pusheen, příprava nabídky na cestu do čtené knihy

Cíle setkání:

- Děti **postihnou hlavní rysy** čtené knihy a na tomto základě připraví **nabídku cesty do knížky jménem cestovní kanceláře Pusheen.**

Cíl setkání formulovaný tak, jak bychom ho řekli dětem:

- Zahrajeme si na cestovní kancelář a pozveme ostatní do knížky, kterou právě každý čteme. Zaměříme se na to, co by ostatním mohlo připadat lákavé, co by je přesvědčilo, aby navštívili právě naši knihu.

Připravme minutovou nabídku, resp. plakát cesty do čtené knížky pro ostatní v ŠČK.

V nabídce se musí objevit minimálně tyto čtyři informace, jakkoli zachycené (text, obrázek, piktogram...)

- 1) titul a autor
- 2) „úderné heslo“ - dvoj-, trojslovný slogan, postihující charakter knihy
- 3) kdo se může cesty zúčastnit
- 4) citace z knihy

Najděme to, co by ostatní mohlo do knížky nalákat, co by pro ostatní bylo zajímavé.

Pokud v klubu čte více čtenářů stejný titul, mohou na plakátu pracovat společně. Pokud čte někdo zcela novou knížku, nejdřív si čte, prohlíží, a pak připravuje nabídku.

Předměty z příběhu

Cíle setkání:

- Děti si trénují paměť i představivost při určování, z jakých příběhů pocházejí nebo by mohly pocházet předměty v kufru.
- Děti vybírají předměty do svého příběhu a argumentují, proč tak učinily.

Cíle setkání formulované tak, jak bychom je řekli dětem:

- Dneska si ukážeme několik předmětů a vaším úkolem bude určit, z jakých příběhů předměty pocházejí, příp. z jakých by mohly pocházet.

- Následně vyberete několik předmětů, které se hodí do vašeho příběhu, a ostatním vysvětlíte, proč jste vybrali právě tyhle předměty.

Zamyslete se nad tím, co jste v poslední době četli... Jaké předměty se v příběhu objevily? Jak byly důležité pro postavy?

Děti vyjmenují pár příkladů – zapisujeme na papír.

Otevřeme kufr a postupně si ukážeme všechny předměty. Vysvětlíme dětem, že mají jmenovat knihy, do kterých by mohly předměty patřit. Následně zaznamenáváme nápady dětí na velký papír.

Z jakých příběhů jednotlivé předměty pocházejí, popř. mohou pocházet? A proč?

Vlastní čtení:

Při čtení se děti budou zamýšlet nad tím, které předměty z kufru pocházejí, popř. by mohly pocházet, z jejich příběhu. Zaznamenávají si je do záznamového archu. Výběr odůvodňují.

My jsme použili:

lupa, hůlka, drak, kniha, husí brk, inkoust + násadka, zrcadlo, nůžky, klíč, lak na nehty, opalovací krém

Další návrhy:

brýle, knoflík, modrá látka, prsten, růže, pilník, propiska/tužka, provázek, gumička do vlasů.

18. 4. 2018

Všemi smysly

+ PL

Cíle setkání:

- Děti se při četbě zaměří na smyslové vjemy v příběhu.
- Děti se pokusí hlouběji vžít do jednajících postav.

Cíl setkání formulovaný tak, jak bychom ho řekli dětem:

- Zaměříme se na to, co všechno mohou vnímat hlavní postavy. Co vidí, slyší a cítí.

? *Jaké máme smysly?* (vypsat na papíry a vylepit)

? *Co jednotlivými smysly vnímáme?* (barvy, světlo, tma; vůně, zápach; sladké, slané atd. atd.)

➤ **Vyzvu děti, aby nastražily své smysly a pozorně poslouchaly...**

Přečtu dětem ukázkou z knihy *Zápisky z bunkru* (s. 7–15; Linus se ocitl v neznámém prostředí) a společně se pokusíme najít, co vše jednotlivými smysly hlavní hrdina vnímal. Čtu po částech, postupně zaznamenáváme vjemy na papíry k daným smyslům.

Vlastní čtení:

Děti si zapisují smyslové vjemy ze svých příběhů.

Po čtení:

Sdílení ve dvojicích/trojicích.

14. 11. 2018

Mapa

Cíle setkání:

- Vytvořit čtenářskou mapu.
- Děti se zamyslí, co četly a kde se příběh knihy odehrává.

Cíl setkání formulovaný tak, jak bychom ho řekli dětem:

- Dnešní setkání věnujeme klubové mapě světa, do které zapícháme praporky s názvem knihy a jménem čtenáře. Mapa by nám měla ukazovat, jak s knihami cestujeme po světě, i když sedíme doma u čtení.

Každý se zamyslí nad knihami, které přečetl. Kde se odehrávaly? Děti si mohou napsat seznam na papír. Samozřejmě se půjdeme podívat do knih v knihovně.

Modelování práce – manažerky na svých knihách

Na jakém místě se odehrává děj knihy, kterou právě čtu?

Potřebný materiál:

- nástěnná mapa
- špendlíky s papírovými praporky

DÍLNY ČTENÍ

ZŠ T. Šobra Písek

KNIŽNÍ BANÁNY

V našem klubu se postupně vystřídalo poměrně velké množství dětí. Někdo se odstěhoval, někdo změnil školu, případně kamarády a zájmy... Členů jsme měli spíše méně (kolem 10 dětí), zato ale velmi živých. Jednalo se převážně o „nečtenáře“. Neměly doma knihy, čtení je nebavilo, do klubu chodily spíše za kamarády a za pohodou. Od toho se odvíjel způsob, jakým jsme vymýšlely program jednotlivých setkání.

V počátcích jsme se snažily zaujmout děti nějakou knihou, nenásilně je seznamovat s obsahem naší knihovny a učit je soustředěné práci v tichosti. Důležité pro nás bylo, aby se každý mohl bez ostychu vyjádřit. Zároveň jsme ale hledaly způsoby, jak eliminovat projevy extrovertních dětí. Postupně se naše potřeby měnily – třeba když jsme začali psát vlastní povídku. A někdy jsme jen prostě chtěly navázat na to, co se dětem aktuálně honilo hlavami nebo co prožívaly. Neosvědčilo se nám zadávat dětem úkoly spojené s pracovními listy. Nechtěly si myšlenky zaznamenávat, bylo to pro ně únavné, připadaly si jako „ve škole“. Proto jsme se věnovali ústnímu sdílení, při kterém jsme sice opět musely děti krotit v mluveném projevu, ale dařilo se jim tak plnit zadání s chutí.

Toto vše se odráží v plánech našich setkání. Nijak jsme je neupravovaly. Jsou tak, jak jsme si je pro sebe připravovaly. Pouze jsme se je snažily rozčlenit do několika tematických celků, aby se v nich dalo lépe zorientovat. A potěší nás, když ještě někomu poslouží – třeba jako inspirace do vlastních dílen čtení.

Vendula Bílková a Radka Houšková

NÁVAZNOST NA AKTUÁLNÍ SITUACE

8. 10. 2018

Cíle setkání formulované tak, jak bychom je řekli dětem:

- Dnes se zamyslíme nad tím, **co v klubu děláme a co nás baví**. Představíme **naš klub i novým členům**, seznámíme je **s našimi zaběhlými pravidly**. Povíme si **novinky z prázdnin** a pokusíme se splnit čtenářský úkol v dílně čtení.

Dílna čtení: Jsme na začátku letošních klubových setkání. Proto se zaměříme na hledání začátků v knize. Začíná v našem příběhu něco nového? Popř. jak vypadal začátek knihy? Zaujal nás hned?

17. 12. 2018

Cíle setkání formulované tak, jak bychom je řekli dětem:

- Dnes se při čtení zamyslíme nad tím, **jaký dárek by udělal radost některé z postav naší knihy**

Dílna čtení – úkol: vymyslet jakýkoliv dárek, hmotný i nehmotný, který bychom mohli dát postavě z naší knihy, něco, co by jí udělalo radost - viz pracovní list v příloze DÁREK

7. 1. 2019

Cíle setkání formulované tak, jak bychom je řekli dětem:

- Dnes si sdělíme **plány, očekávání**, popovídáme si o naději, nových začátcích a výzvách.

Dílna čtení: děti se zamýšlejí nad postavami, nad tím, jestli v čtené knize mají nějaký plán, chtějí něco dokázat, musí překonat překážky.

OPORA PRO VLASTNÍ PSANÍ

12. 11. 2018

Cíle setkání formulované tak, jak bychom je řekli dětem:

- Vrátime se **k loňským nápadům** a pokusíme se znovu **sepsat začátek naší povídky**.

Dílna čtení: reflexe autorovy práce (co se autorovi v knize podařilo/nepodařilo/co byste udělali jinak...)

HLEDÁNÍ SOUVISLOSTÍ MEZI KNIHOU, POPŘ. POSTAVOU, A MÝM PROŽÍVÁNÍM

15. 10. 2018

Cíle setkání formulované tak, jak bychom je řekli dětem:

- Dnes budeme v knihách hledat **souvislosti s naším životem**, s tím, co zrovna prožíváme.

Dílna čtení: Prožívá některá z postav to, co zrovna teď Ty nebo někdo, koho znáš? Objevilo se v textu něco, co bys chtěl/nechtěl zažít?

31. 10. 2017

Cíle setkání formulované tak, jak bychom je řekli dětem:

- Dnes se pokusíme najít **souvislost mezi tím, co čteme, a co zažíváme v reálném životě**.

Dílna čtení: Při vlastní četbě se budeme snažit v příběhu najít nějaké souvislosti s naším reálným životem. Připomíná nám nějaká část textu, věta, slovo ... něco z našeho života? Vybaví se nám nějaká konkrétní vzpomínka?

NÁVAZNOST NA ČTENÁŘSKÉ LEKCE

24. 10. 2017

Cíle setkání formulované tak, jak bychom je řekli dětem:

- Představíme si **novou knihu** (*A co když jsem blázen?*), kterou máme v naší knihovničce, ale zatím ji nikdo nečetl. Při čtenářské dílně se pokusíme zjistit, jestli mají naše rozečtené knihy něco společného s tou představovanou.

Dílna čtení: Bojí se něčeho hlavní postava (popř. vedlejší), má z něčeho obavy, strach?

21. 11. 2017

Cíle setkání formulované tak, jak bychom je řekli dětem:

- Na ukázkách z knihy *Podivný případ se psem* si vysvětlíme, **co je to metafora a jak funguje**. Zamyslíme se, v čem může být zákeřná právě pro hlavního hrdinu této knihy nebo i pro další osoby.

Dílna čtení: Vyskytly se v knihách nějaké metafory

13. 2. 2018

Cíle setkání formulované tak, jak bychom je řekli dětem:

- Dneska se pokusíme vysvětlit si, **co to jsou předsudky a jak nám zasahují do životů**.

Práce s ukázkou z knihy *Fiorella a hřbitov upírů* – návodné otázky, předvídání, odhalení předsudků - debata

Dílna čtení: sledujeme, zda se v naší knize objevuje nějaký předsudek - viz pracovní list v příloze PŘEDSUDKY

ČTENÁŘSKÉ ÚKOLY

7. 11. 2017

Cíle setkání formulované tak, jak bychom je řekli dětem:

- Pokusíme se najít v našich knihách **zajímavý citát, který okomentujeme** a záznam později budeme sdílet s ostatními. Vytvoříme tak **podvojný deník**.

Minilekce: podvojný deník, modelování

Dílna čtení: 30 min + současně vyplňovat deník

Sdílení ve skupině

28. 11. 2017

Cíle setkání formulované tak, jak bychom je řekli dětem:

- Dnes se budeme věnovat **trojitému deníku**. V textu vyhledáme část, která nás něčím zaujme, a zapíšeme si ji. Formulář vypadá trochu jinak, než jsme zvyklí. Jde o trojitý deník, což je ale v podstatě nám známý podvojný deník, jen s dalším komentářem od někoho jiného.

Dílna čtení – úkol: vyhledat citaci, která nás výrazněji zaujala (ať už negativním, či pozitivním způsobem) a zapsat ji do deníku spolu s vlastním komentářem. Následně připišeme komentář ke komentáři v deníku někoho jiného.

5. 6. 2018

Cíle setkání formulované tak, jak bychom je řekli dětem:

- V rozečtené knize se pokusíme najít **klíčová slova** a budeme si o nich povídat s ostatními.

Dílna čtení:

- 1) vybrat ze čteného úseku 3 klíčová slova
- 2) zapsat slova na lístečky a vlepít je na arch se stejným počátečním písmenem
- 3) sdílení – zdůvodnění výběru slov
- 4) ve skupinkách vymyslet příběh z libovolných klíčových slov
- 5) z použitých počátečních písmen vytvořit co nejvíce slov, která souvisejí se čtením nebo klubem

21. 3. 2017

Cíle setkání formulované tak, jak bychom je řekli dětem:

- Nad čtenou částí knihy budeme přemýšlet, abychom ji mohli vystihnout, charakterizovat, a pokusíme se vybrat **jedno slovo, které přečtenému úryvku podle nás nejlépe odpovídá.**

Vyjádření postojů k rozečtené knize (krátký komentář k okolnostem čtení, zdůraznění pozitivních/negativních pocitů – Jsem spokojený/á se svým výběrem? Změnil/a bych něco?)

Dílna čtení: vymežit si na čtení delší čas (měli bychom přemýšlet o jednom slově, které přečtený úsek vystihuje, děti by měly dané slovo napsat a svou volbu v průběhu sdílení už neměnit)

Sdílení: Jsou si daná slova něčím podobná? Lze mezi nimi najít nějakou spojitost? Mohl by se z nich napsat nový souvislý text? Vypovídají něco o knize, autorovi nebo čtenáři?

6. 6. 2017

Cíle setkání formulované tak, jak bychom je řekli dětem:

- Dnes zkusíme odpovídat na **otázky ze čtenářských kostek** během čtení společné ukázky. Poté si to vyzkoušíte i každý na své knize.

Čtenářská lekce – řízené čtení: *Mark Haddon – Spudveč! aneb 70 000 světelných let*

Před zahájením řízeného čtení se budou děti zamýšlet nad našimi otázkami, během čtení budou postupně ještě házet kostkami a odpovídat na otázky z kostek.

Dílna čtení: reflexe přečteného úseku – pomocí oranžových a zelených čtenářských kostek

HLAVNÍ POSTAVA, PROSTŘEDÍ

16. 1. 2018

Cíle setkání formulované tak, jak bychom je řekli dětem:

- Dneska se zaměříme na **postavy a jejich vlastnosti**, při čtení si budeme všímat, jestli jsou nám v něčem podobné, nebo zda se odlišují, případně jestli nás něčím rozčilují.

Dílna čtení – úkol: pokusit se při čtení soustředit na postavu a pojmenovat nějakou její vlastnost, zamyslet se nad tím, jestli se nám v něčem podobá, nebo se naprosto odlišuje, jestli se objevuje něco, co nás s ní spojuje nebo i rozčiluje, co se nám líbí nebo co nám vadí - viz pracovní list v příloze HLAVNÍ POSTAVA A JÁ

11. 4. 2017

Cíle setkání formulované tak, jak bychom je řekli dětem:

- Pokusíme se vydržet během dílny čtení potichu a ukážeme si, **v jakých různých prostředích se mohou příběhy odehrávat.**

Minilekce:

prostředí knihy – ukázka na známých knihách (1 hlavní prostředí x více prostředí)

Dílna čtení:

Během dílny čtení se budeme soustředit na jedno prostředí, ve kterém se zrovna děj knihy odehrává, nikomu prostředí ze své knihy neprozrazujeme.

Aktivita po čtení:

1. každý napíše své prostředí na lístek a vhodí do určené nádoby
2. své knihy rozmístíme na koberci
3. vylosujeme si cizí lístek, promyslíme, k jaké knize by mohl patřit
4. postupně každý okomentuje svou volbu a lístek přiloží ke knize – ostatní mlčí
5. odhalení – každý postupně zvedne svou knihu, přečte lístek a prozradí, jestli je lístek přiřazen ke knize správně
6. pokud lístek ke knize nepasuje, vrátí se kniha zpět do prostřed kruhu a pokračuje další
7. na závěr – „majitel“ neodhalené knihy přečte úryvek, ostatní hádají, o jaké prostředí se jedná
8. shrnutí – *Jak se nám dařilo přiřazovat prostředí ke knize? Co bylo obtížné, co snadné? Zaujala nás něčí kniha?*

18. 4. 2017

Cíle setkání formulované tak, jak bychom je řekli dětem:

- Budeme si číst a přemýšlet o textu, všimnout si **charakteristiky postav, hledat možné přezdívky**.

Četba na pokračování: předčítání z knihy Čik; v úryvku se objevuje charakteristika postavy a její přezdívka – budeme o tom diskutovat, modelovat následný úkol

Dílna čtení – úkol: při vlastním čtení sledovat, zda se v textu objevuje nějaká postava s přezdívkou – Proč se jí tak říká? Ví o tom? Souhlasí? Líbí se jí přezdívka, nebo danou postavu rozčiluje, příp. uráží? Když se konkrétní přezdívka v textu neobjeví, děti vymyslí, jak by se dalo nějaké postavě z knihy říkat a proč.

Diskuze nad charakteristikou postav, propojení s reálným životem.

POZNÁVÁNÍ NOVÝCH KNIH

7. 3. 2017

Cíle setkání formulované tak, jak bychom je řekli dětem:

- Zjistit, co všechno mě ovlivňuje při **vybírání knih ke čtení**. Pokusit se vybrat knihu, která se mi bude dobře číst a bude mě bavit.

1) Na koberci budou rozloženy různé knihy (klubové nové, neosahané, neokoukané, knihy z knihovny obalené, ošuntělé, starší, různé žánry...) a děti budou mít za úkol vybrat si dvě knihy. **Jednu, do které by se chtěly zkusit začíst, a druhou, která se jim z nějakého důvodu nelíbí.** Zatím nebudeme náš výběr nijak hodnotit. Potom si sedneme do kruhu a každý postupně zvedne obě knihy. Ostatní hádají, kterou by si ten dotyčný rád přečetl a proč. Vše proběhne metodou *poslední slovo patří mně* – až nakonec tedy dotyčný vysvětlí, proč by se rád začel právě do dané knihy a proč ne do té druhé.

2) Děti budou mít šanci vybrat si knihu na dílnu čtení (buď tu, kterou už drží, nebo jinou).

3) **Dílna čtení** (10-15 minut, podle situace): Pokud někdo nebude spokojen se svým výběrem, může si knihu vyměnit za jinou, ale pouze jednou, a pak musí ostatním vysvětlit, proč se mu kniha nelíbila.

4) Po dílně čtení zhodnotíme společně, jestli jsme si knihu vybrali správně, jestli nás bavila a jestli si ji budeme chtít půjčit domů.

23. 1. 2018

Cíle setkání formulované tak, jak bychom je řekli dětem:

- Pokusíme se odhadnout, jaká kniha by se mohla líbit někomu jinému.

Každý napíše na lístek své jméno. Následně si všichni vylosují cizí jméno.

Úkolem bude samostatně se zamyslet, jaká kniha by se vylosovanému čtenáři mohla líbit (vkus, zájmy...). Pokusíme se nikomu neprozrazovat, koho jsme si vylosovali. Až budeme mít knihu vybranou, nalepíme na ni jméno čtenáře, pro kterého je určena.

Poté si každý najde své jméno a při dílně čtení bude číst z této knihy.

V kruhu pak zhodnotíme, jestli se nám dotyčný trefil do vkusu, jestli nás kniha zaujala, jestli ji zkusíme dočíst... Kdo bude chtít, může zveřejnit, komu co vybíral a proč.

6. 2. 2018

Cíle setkání formulované tak, jak bychom je řekli dětem:

- Dneska si budeme povídat o **nabídce knih**, které máme v klubu k dispozici, a zkusíme formulovat naše představy o správné knize pro nás.

1) Na koberci je řada knih, kolem nichž se shromáždíme a pokusíme se vybrat tu, která by nás mohla oslovit. Čím nás oslovila, čeho si při výběru všímáme? Co se nám líbí, co nás odrazuje?

2) Četba – dílna čtení

3) Sdílení postřehů z četby. Jak se nám četlo? Začetli jsme se do vybrané knihy? Odpovídá našim původním představám?

17. 4. 2018

Cíle setkání formulované tak, jak bychom je řekli dětem:

- Společně vybalíme **nové knihy** a zkusíme si mezi nimi vybrat jednu ke čtení.

Vybalení knih: společně vybalíme nové knihy, prohlédneme si je, polepíme samolepkami a vyskládáme do regálu.

Dílna čtení: dětem projde při vybalování rukama spoustu knih – pokusí se vybrat jednu, která je něčím zaujala, a budou ji číst během dílny čtení. Společně budeme metodou „poslední slovo patří mně“ sdílet, čím nás kniha zaujala (proč jsme si ji vybrali). Následně zhodnotíme, jestli nás vtáhla do děje.

29. 5. 2018

Cíle setkání formulované tak, jak bychom je řekli dětem:

- Dnes zkusíme vybrat **knihu pro kamaráda**, a to na základě jeho zájmů a podle toho, co ho baví číst.
 - 1) Zapsat na pracovní list své zájmy a informace o tom, co mě baví číst - viz pracovní list v příloze KARTA O MNĚ
 - 2) Hledání vhodné knihy pro vylosovaného kamaráda.
 - 3) Dílna čtení** – tentokrát je nutné číst doporučenou knihu.
 - 4) Sdílení naší četby, komentáře k doporučeným knihám, výběr nám sedl/nesedl, proč.

DÍLNY ČTENÍ

ZŠ J. K. Tyla Písek

ČTENÁŘSKÝ KLUB TYLOVA

Napište, prý, něco o vašem klubu.

Ale kde začít? Je toho tolik.

Můžeme teď mluvit o nás, kdo ho pravidelně každý pátek navštěvujeme, ať už o dětech, či dospělácích. Můžeme mluvit o těch, kteří prošli naším klubem od samého začátku, o těch, kteří vydrželi až dodnes, nebo o těch, kteří za námi už nechodí. Můžeme se zaměřit na knihy, které nás oslovují. Můžeme vzpomínat na besedy s autory, Listování, Storytelling. A tak dále. A tak dále. A jsme zase na začátku. Co napsat o našem klubu, když je toho tolik? Nacházíme jedno velice důležité a citlivé místo, na které nesmíme zapomenout, a to je důvod, proč jsme vlastně tady. Jsou to knihy a program každého klubového setkání, který my, manažerky, pečlivě promýšlíme.

Každý klub má svůj řád, svou myšlenku, svůj cíl, ke kterému chceme naše klubové čtenáře dovést. Začínáme pokaždé v kroužku. Nad sladounkými sušenkami povídáme o knihách, které jsme v uplynulém týdnu četli, a také o životě, o radostech a bolístkách. Neskutečně nás to sblížuje. Maže se hranice mezi dětmi a dospěláky. Stojíme na palubě jedné lodi.

Pak přichází čtenářská minilekce, v níž představujeme dětem nějakou knihu, kterou ještě v klubu nikdo nečetl. Čteme z ní úryvky, povídáme si o nich, hrajeme divadlo a různé hry, které mají za cíl dovést děti k přemýšlení o hlavní myšlence příběhu. Nikdy neprozrazujeme konec. Aktivity okolo knih hodně střídáme, snažíme se přijít pokaždé s něčím novým. Upoutat některé naše děti je tvrdý oříšek. Když pak někdo z nich přijde a řekne, můžu si tu knížku půjčit, je to největší odměna a ta nejjednoznačnější zpětná vazba, že se minilekce povedla.

Následná dílna čtení pak využije hlavní aktivitu ze čtenářské minilekce pro úkol ke čtení vlastní knihy. Děti už vědí, jak na to, vždyť si to právě vyzkoušely.

A to je všechno o tom, jak běží náš tylovácký čtenářský klub.

Martina Pobříslová a Jitka Bartošová

10. 2. 2017

Cíl setkání:

- **Seznámení členů klubu**, informace o projektu a průběhu setkání, první dílna čtení

Dílna čtení:

V návaznosti na minilekci, kdy jsme pomáhali Harrymu Potterovi zvládnout svůj vztek, děti zkusí zjistit, jaký problém řeší hlavní hrdina jejich knihy, a napíší dopis kamarádovi, ve kterém žádají o radu, o pomoc. Z dopisu udělají šipku a hodí ji na společnou hromadu. Pak si každý jednu šipku vybere a poradí, případně pomůže pisateli.

17. 2. 2017

Cíl setkání:

- Všimnout si **prostředí v příběhu**

Minilekce:

V úryvku z knihy „Gorila a já“ jsme se zaměřili na prostředí, ve kterém se odehrával děj.

Dílna čtení:

V našich knihách teď budeme také přemýšlet o místě, které se nám zdá v našem úryvku důležité nebo zajímavé nebo něčím zvláštní, výjimečné – ať už v kladném slova smyslu, nebo v záporném – ať je super krásné a příjemné, nebo naopak smutné, nehezke, děsivé... Budeme číst 15 minut. Pak každý napíšeme do sešitu, jaké místo nás zaujalo a proč.

3. 3. 2017

Cíl setkání:

- **Dějová posloupnost**

Minilekce:

Promítli jsme na plátno obraz od P. Bruegela. Snažili jsme se z něj vyčíst, co se na plátně všechno odehrává, co se stalo asi nejdříve, co později a co úplně na konec. Na společný papír jsme namalovali časovou osu příběhu a do ní zapisovali jednotlivé události tak, jak o nich děti mluvily.

Dílna čtení:

Při našem čtení se teď zaměříme na dějovou posloupnost, tedy na to, jak jdou za sebou jednotlivé události v našem úryvku, případně v celé knize. Přemýšlejte o tom, co a v jakém pořadí se ve vaší knize děje - tak, jako jsme to teď vymýšleli u obrazu. Pak každý nakreslíme do sešitu cestu a do ní zaznamenejme jednotlivé události tak, jak šly za sebou.

10. 3. 2017

Cíl setkání:

- **Klíčová slova**

Minilekce:

Pustili jsme si písničku Moje teta Sylva a vybrali jsme z ní klíčová slova.

Dílna čtení:

Při našem čtení se teď zaměříme na klíčová slova. Přemýšlejte o nich už během čtení, pak je každý napíše do svého sešitu. Kdo bude chtít, může je přečíst nahlas pro ostatní a my všichni budeme hádat, o čem byl úryvek, ze kterého daná klíčová slova pocházejí.

17. 3. 2017

Cíl setkání:

- **Jaký problém řeší postava z tvé knihy?** Jak bys ho řešil/a ty?

Dílna čtení:

Podvojný deník – vyberte a opište úryvek a připojte svůj komentář, tj. uveďte vlastní názor na vybranou skutečnost - vypište otázku nebo problém, který řeší postava v úryvku, a okomentujte úryvek, případně napište, jak byste danou situaci řešili vy.

24. 3. 2017

Cíl setkání:

- **Pocit z četby**

Dílna čtení:

My vám teď pustíme ukázkou z knihy „Muž, který sázel stromy“. (Převyprávěly jsme dětem úvod děje). Namalujte mandalu, nechte na sebe příběh působit. Kreslete svou vlastní nebo použijte předlohu a prostě ji vybarvěte... Poslouchali jsme ukázkou a kreslili a kreslili.

31. 3. 2017

Cíl setkání:

- **Jak si vybrat knihu**

Minilekce:

Hráli jsme hru Místo si vymění ten, kdo... Zvedne se každý, koho se to týká, a vymění si místo s ostatními. Přesouvají se pouze děti, knihy zůstávají na místě. Všechny pokyny se budou týkat knih a četby (... kdo má v knize ilustrace, ... kdo má v knize klučího hrdinu, ...). Teď si každý z nás vezme knihu, kterou má za zády, a začne ji číst, prolisuje ji. Rozdělte stránku papíru na dvě poloviny, do jedné napište, co se vám na té knize líbí, a do té druhé, co se vám nelíbí.

Dílna čtení:

Dnešní dílnu čtení zaměříme podobně jako naši hru. Po přečtení úryvku pokračujte v hodnocení knihy, co se vám líbilo a nelíbilo, ale tentokrát na té knize, kterou jste si sami vybrali.

7. 4. 2017

Cíl setkání:

- **Vypravěč příběhu**

Dílna čtení:

Při dnešní dílně čtení budeme hledat nejdříve vypravěče. Pak každý z nás vymyslí reklamu na svoji knihu tak, aby vypravěč „reklamy“ zůstal stejný jako v knize. To znamená, že se pro tu chvíli stane vypravěčem každý z nás. Můžete napsat reklamní slogan, použít citát z knihy nebo nakreslit jednoduchý plakát.

21. 4. 2017

Cíl setkání:

- **Pravidla**

Minilekce:

Četli jsme úryvek z „Farmy zvířat“ o pravidlech farmy.

Dílna čtení:

Po samostatném čtení si vyberte jednu postavu z vaší knihy a sepište pravidla, kterými se podle vás řídí nebo by se řídit měla.

28. 4. 2017

Cíl setkání:

- Využití **spisovné a nespisovné češtiny** v knihách

Dílna čtení:

V minilekci jsme pracovali s úryvkem od F. Topola „Mně 13“.

V dnešní dílně čtení se zaměříme na to, jakým jazykem je napsaná naše kniha.

Podle toho budeme mít tento úkol:

- a) Kdo máte knihu napsanou nespisovně, vyberte úryvek a převedte ho do spisovné češtiny.
- b) Kdo máte knihu napsanou spisovně, vyberte úryvek a vyjádřete ho hovorovou nebo nespisovnou češtinou tak, jako byste to vyprávěli svému kamarádovi.

5. 5. 2017

Cíl setkání:

- Co napoví **první věta v knize**

Minilekce:

8 prvních vět měly děti přiřadit k 8 neznámým knihám

Dílna čtení:

V dnešní dílně čtení se zaměříme na první větu v našich knihách. Vypište si ji do sešitu, až dočtete úryvek. Pak ji zkuste přepracovat, změnit tak, aby upoutala následující cílové skupiny čtenářů: dítě z mateřské školky, starý muž, ufnukaná puberťačka... Kdo budete chtít, nechte ji klidně v původní verzi. Pak si je přečteme a budeme přemýšlet, pro koho by teď vaše kniha byla určena a jestli jste první větu změnili, nebo ne.

19. 5. 2017

Cíl setkání:

- **Slovní zásoba**

Minilekce:

Při čtení úryvku děti psaly na papírky slova, která by z textu vyndaly. Papírky pak házely do popelníčky.

Dílna čtení:

V dnešní dílně čtení se zaměříme podobně jako při čtení úryvku z Malého prince. Budeme vypisovat všechno, co nám v textu připadá zbytečné nebo nás nějak ruší nebo se nám prostě nelíbí. Každé slovo nebo slovní spojení napíšeme na jeden samostatný lísteček. Lístečky jsme házeli do popelnice a použili při dalším setkání.

26. 5. 2017

Cíl setkání:

- **Děj příběhu**

Minilekce:

V předchozím klubu děti vyhazovaly do popelnice slova, která je v textu nějak rušila. Dnes si měly z popelnice tři slova vytáhnout a vymyslet na ně krátký příběh.

Dílna čtení:

Minulý klub jsme zjistili, že můžeme v textu našich knih najít slova, která se nám tam nehodí nebo nelíbí. Když je použijeme jinak, všechno se změní. Příběh ale nemění jen slova, ale taky třeba postavy, jejich setkávání, vztahy, prostředí, události, předměty atd.

Při dnešní dílně čtení se zamyslíme nad tím, co bychom chtěli, aby se v našem příběhu odehrálo jinak, co tam nechceme a co tam naopak chceme. Můžeme vypustit cokoli – postavu, nějaký předmět, situaci, událost... Přemýšlejte, co se tím v příběhu změní a jak to bude dál pokračovat.

29. 9. 2017

Cíl setkání:

- **Literární kroužky naruby**

Dílna čtení:

Při dnešní čtenářské dílně budeme předvídat, jak dopadne příběh v naší knize.

6. 10. 2017

Cíl setkání:

- **Důležitost slov**

Dílna čtení:

Při dnešní čtenářské dílně si vyberte jednu postavu a přemýšlejte:

- a) O čem mlčí vaše hlavní postava? Co by raději neříkala nahlas? Nebo co raději nahlas neříká?
- b) Shodnete se s vaší postavou na něčem společném, o čem nemluvíte nebo nechcete mluvit?

13. 10. 2017

Cíl setkání:

- **Kniha psaná formou deníku**

Dílna čtení:

Při dnešní čtenářské dílně si vyberte jednu postavu, zaměřte se na to, co prožila v úryvku, který dnes čtete, a zpracujte to formou deníkového zápisu – tzn. představte si, že jste tato postava z knihy a prostě si píšete deník.

20. 10. 2017

Cíl setkání:

- **Co se skrývá mezi řádky** aneb Jaké překvapení na mě čeká v mém úryvku

Minilekce:

Děti musely na začátku odejít na chodbu, my jsme mezitím rozmístily po knihovně 5 předmětů, které do knihovny nepatří. Děti je měly najít a vymyslet o jedné věci příběh, jak se daná věc do knihovny dostala.

Dílna čtení:

Při dnešní čtenářské dílně si vyberte jednu postavu. Vymyslete pro ni nějaké překvapení, kterým jí uděláte radost.

10. 11. 2017

Cíl setkání:

- **Relaxace s knihou i bez knihy**

Minilekce: jógová pohádka, jógové dýchání, hra s hudebními nástroji

Dílna čtení:

Při dnešní dílně se zaměřte pouze na to, jak se při čtení cítíte, jestli je pro vás čtení relaxace a jestli se vám dnes, když jste odpočinutí, čte lépe než jindy.

24. 11. 2017

Cíl setkání:

- **Parodie**

Dílna čtení:

Vyberte úryvek ze své knihy a vytvořte na něj parodii.

1. 12. 2017

Cíl setkání:

- **Podvojný deník**

Dílna čtení:

Podvojný deník: vypsát citát z úryvku + okomentovat, tj. uvést vlastní názor na vypsanou skutečnost

Otázka, problém, které řeší postava v úryvku – jak bych danou situaci řešil já.

15. 12. 2017

Cíl setkání:

- **Vánoce v našem klubu**

Dílna čtení:

Při poslechu audioknihy Bratři Lví srdce budeme malovat několik vánočních mandal. Vyberte si, jakou chcete, můžete i víc. Pokud budete chtít číst, pak přerušete práci na mandale a vezměte si svou knihu.

5. 1. 2018

Cíl setkání:

- **Čtení s předvídáním**

Dílna čtení:

Při čtení vaší knihy přemýšlejte, jak to podle vás dopadne. Předvídejte konec.

12. 1. 2018

Cíl setkání:

- **Čtenářská výzva**

Dílna čtení:

Představte si, že by vaše kniha splnila nějakou čtenářskou výzvu. Jaká by to asi byla? Vymyslete každý alespoň dvě výzvy, které by splňovala.

19. 1. 2018

Cíl setkání:

- **Soudní proces**

Minilekce:

Četli jsme ukázkou „O Prométheovi“, pak proběhl soudní proces (jmenovali jsme soudce, tříčlennou porotu, Dia, Prométhea, jejich obhájce a sympatizanty). Obžalovali jsme Dia, že Prométhea přikoval ke skále.

Dílna čtení:

Co dělá (udělala) postava z vaší knihy, s čím nesouhlasíte? Co byste jí doporučili, aby udělala jinak? Nebo naopak – s čím se ztotožňujete? Co máte s vaší postavou společného?

9. 2. 2018

Cíle setkání:

- **Připravujeme se na návštěvu paní spisovatelky**

Dílna čtení:

Představte si, že by nás navštívil autor knihy, kterou právě čtete. Chtěli byste také knihu přiblížit ostatním. Jaký citát z knihy (nebo úryvku, který právě přečtete) byste vybrali?

23. 2. 2018

Cíle setkání:

- **Vyprávěcí kostky aneb Klíčová slova jinak**

Dílna čtení:

Nakreslete šest jednoduchých obrázků, které by padly na vyprávěcích kostkách a vy byste podle nich mohli převyprávět děj vaší knihy nebo úryvku, který jste právě přečetli.

9. 3. 2018

Cíle setkání:

- **uvědomit si chronologii děje**
- **zapojit fantazii a vymyslet příběh podle daných předmětů**

Do krabice jsme daly věci, které představují klíčová slova (témata) děje knihy Doktor Proktor a vana času. Dětem jsme pak daly tento úkol: Představte si, že jste spisovatel a píšete knihu, ve které se tyhle věci mají objevit. Vyprávějte, jak bude vaše kniha vypadat.

Dílna čtení:

Jaká slova z vaší knihy byste dali do krabice vy?

16. 3. 2018

Cíle setkání:

- **Uvědomit si, co je důležité** - pro mě osobně a pro ty druhé, jedinečnost člověka a individualitu

Čtenářská minilekce:

Poslech audioknihy Tracyho tygr - Poslouchejte úryvek z audioknihy a přemýšlejte, kdo je tygr. Je to opravdový tygr, se kterým se setkáte v ZOO? Nebo snad představuje něco jiného? Napadá Vás něco? Máte také svého tygra?

Dílna čtení:

V dnešní čtenářské dílně budeme hledat „tygra“ naší hlavní postavy.

23. 3. 2018

Cíle setkání:

- odhalit různá **kritéria, podle kterých si vybíráme knihu ke čtení**
- vyjádřit **pantomimicky název knihy**

Čtenářská minilekce:

Přineseme různé knihy, každý si jednu vybere a říká, podle jakého kritéria si ji vybral. Pak vrátíme knihy do středu kroužku. Znovu si každý, tentokrát jen v duchu, vybere jednu knihu a její název předvede pantomimicky, ostatní hádají, o jakou knihu jde.

Dílna čtení:

Předvedte pantomimicky to, co se odehrálo v úryvku, který jste právě přečetli.

6. 4. 2018

Cíle setkání:

- probudit v dětech **empatii a toleranci vůči jinakosti**
- vcítit se **do pocitů cizince v cizí zemi**
- uvědomit si, **jak je pro nás důležité naše jméno**, tedy to, jak nás ostatní oslovují, jak třeba i komolí naše jméno

Čtenářská minilekce:

Četli jsme úryvek z povídky „Erik“ („Příběhy z předměstí“) - Jak se cítil Erik v rodině? Jak se cítili jednotliví členové rodiny? Co od Erika očekávali? Co asi očekával Erik od nich? Co z toho příběhu vyplývá?

Dílna čtení:

Představte si, že jste přicestovali do rodiny vašeho hlavního hrdiny, stali jste se jeho zahraničním studentem. Přemýšlejte, co byste od něj očekávali. Co byste si přáli, aby pro vás připravil, jak byste chtěli, aby s vámi komunikovala jeho rodina, co byste podnikali atd. Napište dopis vaší hlavní postavě, ve kterém jí toto všechno popíšete.

13. 4. 2018

Cíle setkání:

- najít **znaky komiksu**

Čtenářská minilekce:

Skupinová práce - každá skupinka dostane obálku, ve které bude rozstříhaný komiks. Vaším úkolem je ho poskládat tak, jak jeho děj běží, a stručně nám pak převyprávět, o čem váš komiks vypráví.

Dílna čtení:

Zpracujte část úryvku, který jste přečetli, formou komiksu.

4. 5. 2018

Cíle setkání:

- vyjádřit **obsah přečteného úryvku pomocí živých obrazů**

Čtenářská minilekce:

Četli jsme ukázkou z knížky Mluvící balík (str. 9–12) od Geralda Durella. Udělejte si dvojice, vyberte si úryvek z naší ukázky a předvedte ho ostatním – nejprve nám ukažte živý obraz, pak přehrajte váš úryvek a na konci jako byste zamrzli, ustrňte v poslední pozici.

Dílna čtení:

Po přečtení úryvku budeme tvořit živé obrazy, kterými předvedeme ostatním, co jsme četli.

27. 5. 2018

Cíle setkání:

- ukázat dětem **Městskou knihovnu, především dětské oddělení**
- vysvětlit si **literární žánry a další rozlišovací znaky**, podle kterých jsou tu knihy rozděleny
- vysvětlit si a ukázat **úlohu dalších oddělení v knihovně**

Čtenářská minilekce:

Představte si, že tady pracujete a máte před sebou tyto knihy. Zařadte je do takových oddělení, kam podle vás patří. Abychom vám to zjednodušily, napsaly jsme názvy jednotlivých oddělení na tyto kartičky.

Dílna čtení:

Přemýšlejte, do jaké části dětského oddělení byste zařadili vaši knihu.

12. 10. 2018

Cíle setkání:

- připomenout si **česká přísloví, pranostiky a rčení**
- uvědomit si **přenášení významu, obraznost pojmenování a užití přísloví** v běžné komunikaci

Čtenářská minilekce:

Zahrajeme si malou hru s příslovími. Rozdělte se na dvě skupiny. Každá skupina si připraví tři přísloví a napíše každé z nich na lísteček. Pak jedna skupina vyšle svého zástupce ke druhé skupině, ten si přečte jedno přísloví z lístečku a jeho úkolem bude to přísloví v co nejkratším čase pantomimicky předvést nebo namalovat. Jeho skupina hádá přísloví. Pak se vymění.

Dílna čtení:

Vyjádřete nějakou situaci nebo vlastnost, chování některé vaší postavy příslovím.

26. 10. 2018

Cíle setkání:

- vžít se do **hlavní postavy, zjistit, co má ráda a co je pro ni důležité**
- najít **problém, který hlavní postava řeší**, vystihnout to nejpodstatnější

Dílna čtení:

Najděte to, co je důležité pro vaši postavu, bez čeho si (podle vás) neumí svůj život představit. Zaměřte se spíše na věci, ne na osoby. Najděte problém nebo situaci, které řeší postava z vaší knihy. Vymyslete pro ně indicie, které nám potom přečtete, a my budeme hádat.

2. 11. 2018

Cíle setkání:

- vžít se do situací, které se v úryvku (knize) odehrávají
- uvědomit si **nespravedlivé, či dokonce zlé jednání některé z postav** – rozebrat ho z obou úhlů pohledu, zjistit příčiny i důsledky tohoto jednání a navrhnout, jak se tomu vyhnout, eventuelně jak to řešit dál

Čtenářská minilekce:

Zahrály jsme dětem loutkovou bajku O lišce a čápovi. Pak jsme se ptaly dětí: O čem byla bajka? Jakou nespravedlnost byste tam našli? Dalo se tomu nějak předejít? Jak se cítila liška? Proč pozvala čápa na oběd? Jak se tam cítil čáp? Jak na to reagoval? Co udělal? Bylo správné, že pozval lišku na oběd? Že jí to oplatil? Zlo zlem? Dalo se to řešit i jinak? Pak děti ve skupinách četly bajky a pak hrály a vysvětlovaly nespravedlnost a zlo.

Dílna čtení:

Najděte nespravedlnost nebo zlo, které se objeví ve vašem úryvku (ve vaší knize). Přemýšlejte, jestli se mu dalo zabránit a jak. Pokud ne, uveďte, jaké řešení má podle vás tato situace.

16. 11. 2018

Cíle setkání:

- prožít a procítit, **jak se cítí hlavní postava knihy, co mě na ní zajímá**
- klást otázky pro bližší charakteristiku postavy
- hledat v ději své knihy, co mě překvapilo

Čtenářská minilekce:

Na začátku jsme hráli malou hru, při které děti ztvárňovaly, hrály různé pocity a stavy. Potom jsme si vyprávěli děj knihy Tuhej tulipán. Pak jedna z nás hrála Leona a děti se jí (=Leona) ptaly na všechno, co je na něm zajímalo.

Dílna čtení:

Na začátku čtenářské dílny jsme navedly děti na to, že v detektivce jsme prožili mnoho překvapení, než jsme se dozvěděli, kdo je pachatel. Hledali jsme tedy při čtení naší knihy různá překvapení, čili místa v ději, která nás překvapila, která se odehrála jinak, než bychom čekali.

23. 11. 2018

Cíle setkání:

- Seznámit se **s ilustrátory oblíbených knížek**
- Pochopit **různé styly ilustrací**

Čtenářská minilekce:

Nakopírovaly jsme několik obrázků. Vyberte si jeden obrázek a najděte knihu, kterou podle vás ilustroval stejný výtvarník. Najdete tu dva i více obrázků od jednoho autora. Zkuste tedy zároveň najít i tyto další obrázky, které „k vám patří“.

Pak jsme postupně probírali to, co děti daly k sobě. Vyprávěli si o těchto ilustrátorech i o knihách, které ilustrují.

Dílna čtení:

Dneska si ve čtenářské dílně zahrajeme na výtvarníky. Na výběr máte ze dvou možností:

- a) navrhnete nový obal vaší knihy – tak, aby o vaší knize něco vypovídal
- b) dokreslete úvodní stránku vašeho portfolia

30. 11. 2018

Cíle setkání:

- **dramatizace části textu**
- **správné pochopení textu při tichém čtení**
- vymyslet pokračování daného úryvku

Čtenářská minilekce:

My vám teď do dvojice dáme jeden text, vašim úkolem pak bude vybrat si z něho takovou část, která se vám nejvíce líbí. Zpracujte ji pro ostatní jako herci z Listování. Jestli si někdo netroufá na dramatizaci, může vytvořit živý obraz. Myslete na to, že je velice důležité správně pracovat s hlasem (pak jsme zkoušeli výrazové čtení, kvalitní přednes, měnit hlas, dramatizaci).

Dílna čtení:

Vyberte si úryvek z vaší knihy a pěkně výrazně nám ho přečtěte – tak, abyste zaujali na první poslech posluchače.

7. 12. 2018

Cíle setkání:

- **role zvířat v našich knihách**, které jsme někdy četli (jejich role v příběhu, popis, charakteristika...)

Čtenářská minilekce:

Doprostřed našeho kroužku jsme daly nastříhané prázdné kartičky a klobouk a pak daly dětem pokyn: Vezměte si kartičku a napište na ni jméno zvířete, o kterém jste někdy četli. Kartičku pak hodte do klobouku. Teď si udělejte dvojice. Vytáhněte si z klobouku dva lístečky. Úkolem vaší dvojice je nakreslit nebo popsat slovy, jak by vypadalo zvíře, kdyby se zkřížila ta dvě zvířata napsaná na lístečkách. Přemýšlejte o vzhledu, ale i o chování, příp. jakou roli by mohlo hrát v nějakém příběhu. Dejte nově vzniklému zvířecímu druhu i název.

Dílna čtení:

- Hledejte zvířata ve vaší knize – zaměřte se na to, jaká jsou, jak se chovají.
- Přemýšlejte o tom, co by se stalo, kdyby do vašeho příběhu vstoupilo zvíře, které jste před chvílí stvořili, jak by změnilo děj příběhu.

4. 1. 2019

Cíle setkání:

- Žáci dešifrují **z komiksu beze slov příběh chlapce**.
- Žáci kladou otázky a hledají na ně odpovědi.
- Žáci poznávají, **co všechno je součástí totalitního režimu** (totalitního vládnutí).

Čtenářská minilekce: *Lekce Niny Rutové*

Dílna čtení:

Přemýšlejte, v jakém prostředí se odehrává děj vaší knihy, v jakém prostředí žije vaše hlavní postava. Najděte místo nebo okamžik, kdy si nepřipadá svobodná, kdy má pocit, že ji někdo „dusí“, nutí k něčemu, co se jí nelíbí...

11. 1. 2019

Cíle setkání:

- **Vžít se do hlavní postavy**
- Na základě toho, jak vnímám hlavní postavu, prožít příběh, odhadnout, jak bude pokračovat - **předvídat děj**

Čtenářská minilekce:

Zdají se vám někdy sny? O čem bývají? ... Hlavní hrdina této knihy („JO357“) mívá sny, které se mu občas vyplní. ... Já jsem vám přinesla ukázat tuhle zvláštní

knihu – je to snář. Znáte to? Co tam najdeme?... Stručně si povíme o snářích, o S. Freudovi, o výkladu snů. Zkusíme najít výklad některých dětských snů. Pak čteme úryvky z knihy, které mluví o Josefových snech.

Dílna čtení:

Kdyby se vaší postavě zdály sny, co by se jí asi zdálo? Jaký sen byste jí přáli? Pak děti prezentují splnění tohoto úkolu, já hledám výklad ve snáři.

18. 1. 2019

Cíle setkání:

- číst, poslouchat, sledovat **stejný úryvek z jedné knihy v různém zpracování**
- porovnat **trojí formu zpracování uměleckého textu** – „papírová“ kniha, audiokniha, filmové zpracování
- najít **přednosti jednotlivých zpracování**
- uvědomit si úhel pohledu, schopnosti při výběru jednoho z uvedených tří zpracování textu

Čtenářská minilekce:

Dneska se seznámíme s úryvkem z jedné knihy ve trojím podání – nejdříve jako s „papírovou knihou“, pak audiokázkou a nakonec filmem. Budeme společně hledat výhody a nevýhody jednotlivých zpracování.

Dílna čtení:

Jedním z největších pozitiv audio i filmového zpracování je pro vás práce s hlasem, přednes, zvukové efekty. Najděte ve vaší knize větu nebo úryvek a připravte si jeho výrazný expresivní přednes. Zaměřte se na práci s hlasem, s intonací. Dejte vašemu přednesu tu správnou náladu, kterou ve vašem úryvku cítíte.

25. 1. 2019

Cíle setkání:

- Najít **hlavní myšlenku úryvku**
- Vžít se do prožívání hlavní postavy, **pomoci jí s nepříjemnou situací, najít pro ni řešení**
- Najít společné téma různých úryvků

Čtenářská minilekce:

Dneska jsme vám přinesly na ukázkou několik různých knih. Znáte je? Jsou to: *Deník Mimoňky*, *Deník malého poseroutky*, *Švindlova uličnická akademie* a *Faty Pillow*.

Přesuňte se ke knize, která se vám líbí. Vytvoříte tak malou skupinku, přečtete si společně označenou ukázkou a přemýšlejte, jaká je hlavní myšlenka úryvku. *V uvedených knihách jsme označily úryvek, ve kterém hlavní postava zažívá nějaký trapas. Co jste našli? Zažili jste někdy podobnou situaci? Vy osobně? Nebo jste slyšeli někoho o podobné situaci vyprávět? Jak se zachovala vaše hlavní postava?*

Co při tom cítila? Co byste jí poradili, aby udělala, aby pro ni bylo jednodušší přežít tento trapas?

Chcete nám někdo přehrát, co jste přečetli v úryvku?

Přečteme vám ukázkou z článku jednoho psychologa, který radí, jak se má člověk zachovat při trapasu. Co radí odborník? Co jste radili vašim postavám vy? Zahrajte nebo převyprávějte reakci vaší postavy v úryvku podle této rady.

Dílna čtení:

Najděte v úryvku, který dnes přečtete (nebo v celé knize), nějaký trapas nebo nepříjemnou situaci, kterou prožívá některá z postav příběhu. Zhodnoťte její reakci, poradte jí, jak se, podle vás, měla zachovat.

1. 3. 2019

Cíle setkání:

- Uvědomit si **lidské smysly** a jak je každý z nich pro náš život důležitý
- Poslechnout si úryvek z audioknihy „Útěk Kryšpína“
- Prožít chvíli poslouchání „bez očí“

Čtenářská minilekce:

Poslech audioknihy „Útěk Kryšpína“ I.

Dílna čtení:

Dnes se zaměříme ve čtenářské dílně na lidské smysly.

Každý dostane pracovní list, na kterém jsou nakresleny symboly lidských smyslů. Vnímejte dobře děj svého úryvku a najděte tam ke každému smyslu jednu situaci nebo popis.

Cíle setkání

- **propojit audioknihu s „papírovou“ knihou**
- zapůsobit dětem na další smysly, tedy na sluch
- uvědomit si, jak jsou **všechny lidské smysly pro naše vnímání důležité**
- probudit ve čtenáři empatii
- vžít se do pocitů neslyšícího chlapce a nevidomých dětí, jimž je tato audiokniha určena

Čtenářská minilekce:

Poslech audioknihy „Útěk Kryšpína“ II.

Dílna čtení:

Při čtení se dnes zaměříme na to, co slyší naše postavy v knize. Jaké zvuky jsou jim příjemné, jaké nepříjemné. Zvuky si vypíšete, můžete je psát i průběžně během čtení.

To, co děti napsaly, pak sdílí ve dvojicích. Pak vybírají jeden zvuk, který byl zásadní, a o tom mluví nahlas .

Cíle setkání:

- dozvědět se více **o vietnamském národu**
- uvědomit si, jak je těžké žít v cizí zemi a co všechno to s sebou přináší
- uvědomit si hodnoty dobrého života

Čtenářská minilekce:

Po knihovně jsme rozmístily různé indicie. Z nich děti vytvořily slova “Vietnam, Vietnamec”. Pak jsme povídali o vietnamském národě, průběžně četli úryvky, zkoušeli hůlky (jedli jsme jimi nakrájené jablko) a přemýšleli o dědově přirovnání života a polévky. Vše se týkalo knihy Dračí polévka.

Dílna čtení:

Jaká je polévka tvého hlavního hrdiny? Co bys do ní přidal? Co bys z ní vyndal? A proč?

PŘÍLOHA

pracovní listy k dílnám čtení

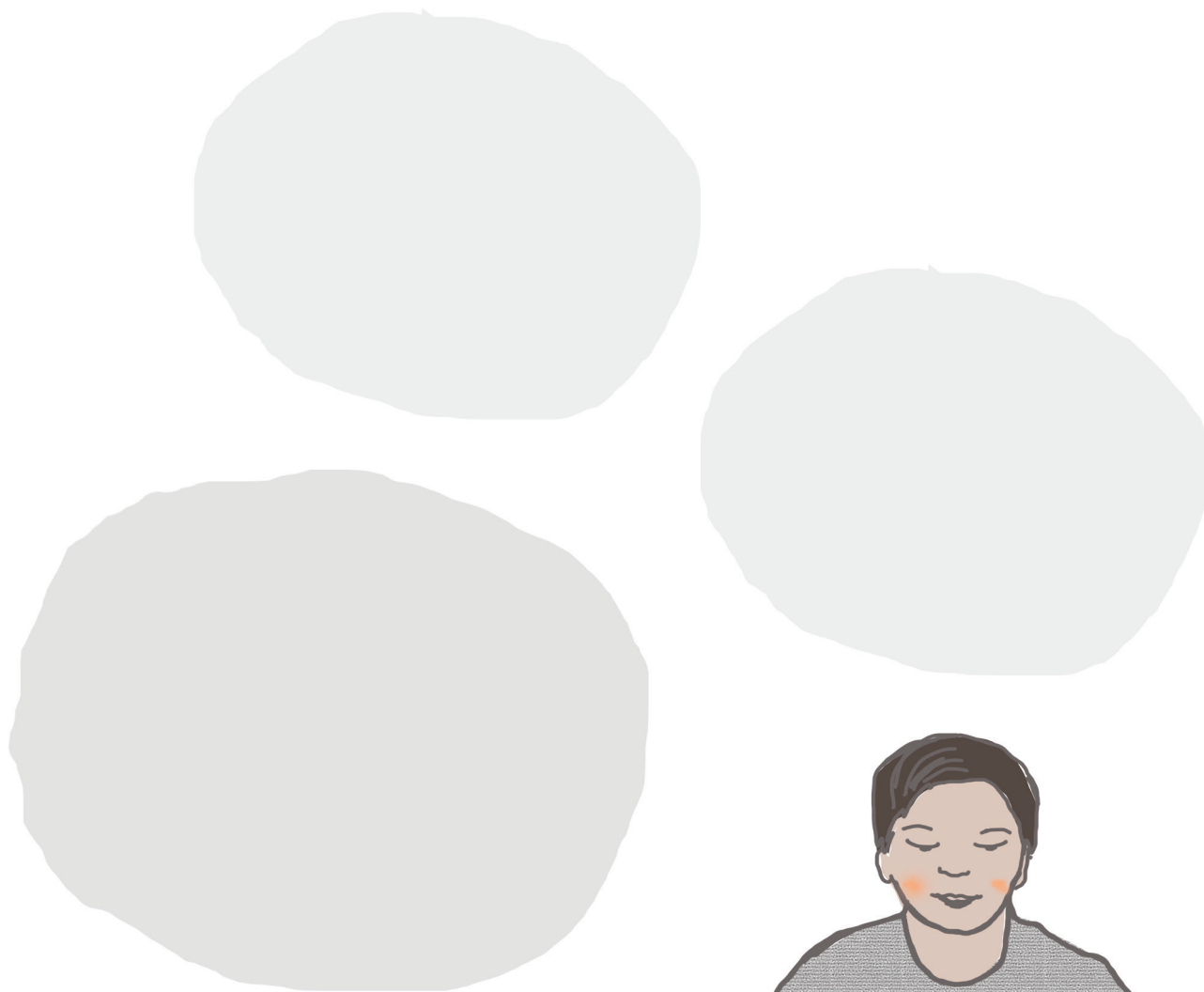
DÁREK

jaký dárek bys věnoval(a) své postavě z knihy
a proč

PŘEDSUDKY

mojí postavy v knize

Přesudek je zakořeněný úsudek či názor, který není založen na spolehlivém poznání, ale pouhém mínění či předpokladu.

pracovní list k dílně čtení

HLAVNÍ POSTAVA A JÁ

CO SE SE MI
NA POSTAVĚ LÍBÍ

CO SE MI
NA MNĚ LÍBÍ

CO SE MI
NA POSTAVĚ NELÍBÍ

CO SE MI
NA MNĚ NELÍBÍ

CO MÁME SPOLEČNÉHO

KARTA O MNĚ

jmenuju se

baví mě číst

zajímám se o

mám rád(a)

nemám rád(a)

doporučuji ti tuto knihu:

.....

výběr mi sedl/nesedl

Čtenářské kluby a já

JÁ ČTENÁŘ

jak vidím dnes
sebe jako čtenáře

MÉ ČTENÁŘSKÉ POKROKY
jakých změn ve svém čtenářství
jsem si všiml/a

KNIHY MÉHO SRDCE

které to jsou, je kniha,
která mě přivedla ke čtenářství?

MŮJ KLUB
co mi dal klub,
proč do něj chodím

